

Arbejderbefolkningen i Oslo

Af Svend Ranulf.

Fru Signy Arctander i Oslo har udgivet en Bog med Titlen »Miljøforholdene i Oslo. En socialstatistisk Studie«. Det oplyses i Indledningen, at Arbejdet var planlagt og påbegyndt af Chefen for det statistiske Bureau i Oslo, Jønsberg, som imidlertid døde, før det blev fuldført. Jønsberg har haft den Plan at undersøge, om der er nogen Overensstemmelse mellem den Maade, hvorpaa økonomiske og sociale Vilkaar paa den ene Side og Kriminalitet og moralsk Forfald paa den anden Side varierer i de forskellige Kvartaler af Oslo. Hvis en saadan Overensstemmelse kunde paavises, vilde dette være et Bevis for, at uheldige sociale Forhold virkelig, som det i Reglen hævdes fra socialdemokratisk Side, fører til Kriminalitet og Forfald — eller omvendt, at moralske Forhold drager økonomisk Elendighed efter sig, saaledes, at Fattigdommen kan betragtes som en retfærdig Straf for begaaede Synder, hvilket meget moralske og arbejderfjendtlige Medborgere jo gerne vil hævde. Hvad der er Aarsag og hvad der er Virkning, kan ikke afgøres af rent statistisk Vej. Alligevel maa det beklages, at Jønsbergs Plan ikke er blevet gennemført, og at Fru Arctander i det væsentlige har begrænset sig til Studiet af Livsvilkaarene. Man savner i Bogen, saaledes som den nu foreligger, i for høj Grad en bestemt Problemstilling. Fremstillingen samler sig ikke om et bestemt Spørgsmaal, hvorpaa der søges Svar, men hele Bogen opbygger sig i en Række løst sammenkædede Enkeltheder.

Blandt disse Enkeltheder er der alligevel adskillige, som frembyder betydelig Interesse. Det har saaledes vist sig, at der er Korrelation mellem Fattigunderstøttelse og Børnedødelighed, d. v. s., at i Kvartaler, hvor mange maa ty til Fattigvæsenets Hjælp, er Børnedødeligheden ogsaa særlig stor. Disse to parallelte løbende Omstændigheder maa vel derfor opfattes som sideordnede Udslag af de daarlige økonomiske Kaar i de nævnte Kvartaler. Der er endvidere Korrelation mellem Fattigunderstøttelse og Tuberkulose, hvilket sikkert maa forklares paa lignende Maade, og endelig er der Korrelation mellem Boligtæthed og Børnedødelighed, hvilket jo øjensynlig skyldes de for Børnene yderst sundhedsfarlige Forhold i smaa overfyldte Lejligheder. Naar man er fattig, maa man ofte se sine Børn sygne hen og dø, alt

imens man meget vel véd, at de kunde reddes og blive sunde og lykkelige, dersom man blot havde Raad til at skaffe dem sunder Forhold at leve under.

Man har maalt Skolebørns Højde og Vægt og derved fastslaaet, at der er nøje Forbindelse mellem Forældrenes Kaar og Børnenes fysiske Udvikling. Ogsaa her viser det sig, at de fattiges Børn maa bøde for Forældrenes Fattigdom derved, at deres Livskraft er nedsat.

En særlig Interesse knytter sig til Fru Arctanders Undersøgelse af Boligforholdene. I to forskellige Arbejderkvartaler i Oslo har det vist sig, at over Halvdelen af Befolkningen bor i Lejligheder, hvor der er mere end to Personer pr. Rum (Køkkenet iberegnet). Saa-danne overbefolkede Lejligheder ligger tilmed i Regelen meget tæt ind paa hinanden. Der kan være indtil 68 Lejligheder i en enkelt Lejekaserne, 5 Lejligheder i en Etage er ikke ualmindeligt. I en Lejlighed bestaaende af et Værelse med Køkken har man fundet Familier boende, der bestod af indtil 13 Personer (Mand, Hustru, 8 voksne Børn eller Børns Ægtefæller og 3 Børnebørn). Af 763 Familier i Lejligheder af den nævnte Art havde 199 fra 1—6 Logerende hver. Selv Familier paa 7, 8 eller 9 Medlemmer har Logerende i Lejligheder paa et Værelse med Køkken. Ofte haves endda flere Logerende i en saadan Lejlighed. Man har fundet en Familie paa 6 Medlemmer, som havde 6 Logerende. I disse ekstreme Tilfælde har man den fuldstændige Umuliggørelse af hjemlig Hygge og Familieliv, som ellers karakteriserer eller har karakteriseret Proletariatet i stor Udstrækning i Lande som England og Tyskland.

Fru Arctander finder, at Arbejderne i Oslo anvender en forholdsvis ringe Del af deres Indtægter til Husleje, og udtaler følgende Formodninger om Grunden dertil: »Dels er det paa Grund af Bolignøden ikke muligt at faa bedre Lejligheder, dels er Børneflokken saa stor, at man kun kan afse en ringe Del af Indtægterne til Husleje, og dels er Indtægterne saa usikre og variable, at man ikke tør anvende en forholdsvis stor Del af dem til en saa fast og bundet Udgift som Husleje. Tider med relativt god Fortjeneste og Arbejdsløshedsperioder skifter, saa det bliver meget vanskeligt at planlægge Udgifterne. Trangen til

gode Boliger er ofte lidet udviklet. Evnen til en systematisk Budgetordning mangler, eller en uvasentlig Del af Indtægterne kommer Familien tilgode paa Grund af Forbrug til Drik o. l. l. Hvad den manglende Sans for gode Boliger angaar, kan den for saa vidt betragtes baade som Aarsag og Virkning, idet de Børn og den Ungdom, som vokser op i disse deprimerende Forhold, vanskelig kan erhverve en vaagen Sans for smukke Omgivelser og ordnede hjemlige Forhold. Maurice Hallewachs har undersøgt den tyske Arbejderklasses Forbrug af sin Indtægt i Aaret 1909 og kom ogsaa her til det Resultat, at en forholdsvis ringe Procent af Indtægten brugtes til Husleje. De øvrige Klasser sætter ifølge Hallewachs deres Ære i at bo anstændigt og nægter sig derfor hellere Tilfredsstillelse af deres Fornødenheder paa Punkter, hvor Forsælsen ikke saa let kan konstateres af andre. Det samme gør maaske ogsaa nu den bedre stillede Del af Arbejderklassen.

Fru Arctander har forsøgt at udrede de forskellige Aarsager til, at Folk i Oslo bliver nødt til at søge Fattighjælp. En Undersøgelse af Fattigvæsenets Protokoller i de to for nævnte Arbejderkvartaler gav til Resultat, at Sygdom var Hovedaarsagen i 35,2 pCt. af Tilfældene, Arbejdsløshed i 20,8 pCt. og Dovenskab og Drik i 12,4 pCt. Men hvad er Aarsagerne til Sygdom, Dovenskab og Drikfældighed i Proletariatet i Oslo? Naar det oplyses, at Drik har været medvirkende Aarsag til Trangen i ikke mindre end 60 pCt. af samtlige Tilfælde, saa kan moralske Skatteborgere forarges over, at de skal betale Skat for at hjælpe alle disse fordrunkne Individer til at holde sig i Live. Og en Pastor Hertzberg, som Fru Arctander citerer, kan erklære, at Fattigdom, for saa vidt den skyldes Drikfældighed, i høj Grad er et selvforskyldt Onde. Men, som Fru Arctander meget rigtig erklærer: »Drik fører til Fattigdom, og Fattigdom, daarlige Boligforhold, vanskelige Familieforhold etc. etc. fører til Drik. Der er her som paa saa mange Omraader et Vekselvirkningsforhold. At belyse forskellige Sider af dette Aarsagskompleks og fuldstændig klarlægge Primerarsager og Sekunderarsager lader sig ikke gøre«. Men naar det er Tilfældet, er det heller ikke paa sin Plads i en videnskabelig Bog angaaende Aarsagerne til den sociale Nød at beraabe sig paa moralsk betonedte Udtaleser af Præster og Forsørgelsesforstandere, hvis Autoritet i disse Spørgsmaal endes begrundes ved en Henviisning til deres »Er-

farings«. Ogsaa af Personer med en saadan særlig Erfaring maa man forlange Henviisning til konkrete og uomtvistelige Kendsgerninger, før man kan skænke dem Tiltro. Ellers risikerer man let, at de ubevidst forveksler deres Sympatier og Fordomme med det, som de tror at have »erfaret«.

Fru Arctander begrænser sig i sin Bog til at gøre Rede for bestaaende Tilstande i Oslo. Hun fremsætter ikke Forslag til deres Forbedring. Men for enhver, som andetsteds i Verden er stillet overfor lignende Misforhold og arbejder for at komme dem til livs, vil hendes Bog alligevel være interessant og nyttig Læsning.

Svend Ranulf.

For vore smaa Venner.

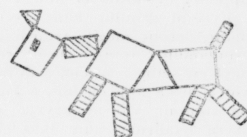
Et Spøgelse.

Et Iste Klasses Spøgelse laves a et stort Lagen, hvorpaa der paamales efter bedste Evne.

En lille Spøg for dine Kammerater i dette Kostume vil sikkert virke oplydende. Der findes som bekendt ikke andre Spejlskaer end dem man selv laver.

Klodsfleur.

Lav en Mængde smaa Klodser i alle mulige Faconer, og det vil da ikke være vanskeligt at framlægge mange mærkelige Skikkelser.

At faa en Øre til at danse paa en Naalespids.

Stik en Naal, helst med Øjet nedad, lodret ned i Proppen paa en Flaske. Derpaa skærer du en Skive i en anden Prop, og sætter en Øre fast i den samme Prop, en ved hver Side, og du skal se, at det efter et Par Forseg vil lykkes dig at faa Montenen til at danse nok saa net paa Spidsen af Naalen.

Et og andet.

Han overdrev.

Han overdrev.

En hjulbonet Mand søgte Raad for sin Skavank ved at henvende sig til en »sklog Mand«, som boede i den anden Ende af Landet.

Efter at have undersøgt ham, sagde den kloge: »Du kan blive fuld stændig helbredet og faa Dine Børn saa rette som Lys, naar Du giver dem Massage og hver Aften, før Du lægger Dig til at sove, siger: »Min Ben, bliv mindre og mindre krumme! Du maa hver Gang gentage det hundrede og halvtredsindstyve Gange.«

Fuld af Haab drog Manden til bage til sit Hjem. Om Aftenen gav han sine Ben Massage, saadan som han skulde, men han havde glemt hvor mange Gange han skulde fremsige Ordene. Han vidste fare at det var noget med »halvtreds« og for at være paa den sikre Side fremsagde han dem tre Hundrede og halvtredsindstyve Gange. Men det var jo for mange, saa da han vaagnede næste Morgen, var han — ganske — — katekret!!!!

Til Jul fortalte Læreren i Klassen, at det var høfligt at ønske et Menneske: »Glædelig Jul! og til Paasken: »Glædelig Fest!«

Kristi Himmelfartsdag skulde Børnene naturligvis have fri. Da de skulde gaa, traadte lille Alfrød hen til Læreren og sagde: »Glædelig Himmelfart, Frøken!«

3028 Hop.

I England blev der fornylig afholdt en Konkurrence i at hoppe i Reb. Sejrherrn blev Kitty Mc. Hale, en 13-aarig Pige, som hoppede 3028 Hop uden at standse.

Den forrige Rekord indehavde Grace White med 1722 Hop. Kittys Fader, Peter Mc. Hale i George Street, Lon. Walley, Darfield, Eng-land, har udfordret alle Piger under 15 Aar til at konkurrere med Kitty.

Mikkel Larsen kom op til Præsten og vilde have sit Barn døbt. Hvad skal Barnet hedde? spurgte Præsten.

— Fems-trine, svarede Manden.

Om det var hans Alvor?

Ja, det var bestemt, saadan skulde Barnet hedde. De havde saa mange Børn i Forvejen og vilde ikke derse levende Raad for, hvad de skulde kalde det. Saa havde slaaet op i Almanakken ved den Søndag, da Daabens skulde foregaa, og der stod 5. S. e. Trin. Og derfor havde de nu bestemt, at Pigen skulde kaldes efter det.

Lille Else: — Mor, hvad kalder en Gris naar den er helt ren?

Givt 6t af socialdemokratiskum folegum. Bladstyrari: M. S. Vidstein. Prentsmidja »Froya Social-Demokrates, Tórshavn.

De levende Monumenter.

At gøre Københavns Monumenter levende var i Grunden Jens Aagaards idé. Selve Idéen Realisation blev imidlertid ikke helt, som han havde tænkt sig. Han vilde nemlig

gaa rundt til alle Eyens Stæuer, medbringe de forskellige Klodser og Møde 1923, og paa denne Vej gøre de gamle Stenmænd levende og moderne. Han vilde begynde med

Frederik VI i Frederiksborg Have, — nu har han staaet i umiddelbare Fæder og set ens ud, — en Kasket og et dress med plus-tours — det er ikke helt let at faa anbragt en Cyk-

le med Frihjul — vilde uanægtelig gøre den gamle Enkeltsker. Både levende og moderne. Men, som sagt, saaledes udføres Idéen ikke — men derfor kan den jo være lige god.